

Списанието излиза дваждъ: на 1 и 20, а притурната — веднъждъ: на 10 число всѣки мѣсецъ
ДИРЕКТОРКА: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Съдържание :

Бѣлмарката и «Женский Свѣтъ». — Биографилта на Жоржа Занда. — До Почитаемата Дирекция на «Женский Свѣтъ». Божиний даръ. — Протаканне на младостта. — Обявления.

Българката и Женский Свѣтъ

Въ 11-я брой на издаваемия се въ Нашъ Румжиски листъ «Bulletin» подъ надсловъ «Женски бѣлѣжки» се разгледва на дълго българката, нейното развитие, занаятията ѝ, литературният ѝ произведения, нравственит ѝ качества и пр. Авторътъ на тая статия, заинтересованъ за българката съ едно наблюдателно око слѣдилъ и разгледва почти всичко, що се отнася до неѣ за което той заслужва голѣма благодарностъ, тъй като подобни статии сѣ отъ голѣма важностъ за насъ, толкова повече, колкото тѣ наредко се явиватъ въ нашия печатъ, ако не ни-

какъ. Неговата статия ще ни служи като материалъ за историтя на българката. Ний като считаме изливше да се произнесемъ за тая толкова интересна и полезна статия, прѣдаваме ѣ изцѣло въ прѣводъ :

Въобще економическото положение на жената не допуца на женитъ друга карьера, освѣнъ учителство и телеграфитво и обикновенно тѣ сѣ по-малко платени отъ мъжетъ, които занемаватъ сѣщата длѣжностъ.

Първоначални и гимназиялни училища за момичета има много ; но въ висшето училище не имъ се позволява да слѣдватъ, при всичко че въ София повече момѣ сѣ поискали това.

Заможнитъ момѣ отиватъ да слѣдватъ въ Европейскитъ университети ; тъй щото днесъ има нѣколко, които слѣдватъ по медицината.

Друга отворена карьера за момитъ е бабунпето, но въ България не сѣществува подобно

училище; за това бабуването се изучава практически или въ чуждитѣ училища.

Обществено мнѣние въобще не допуша на жената друга кариера освѣнѣ домакинството.

Българската жена не може да се прѣдаде на театралното искусство, понеже на актьорството се гледа като на унизително занятие. За това и български артистки има твърдѣ малко.

Сжщо, много нарѣдко българките ставатъ продавачки било по магазинитѣ или по улицитѣ. Келнерици, (служници въ хотели, кафенета и пр.) българки не се намиратъ никакъ. Единственната кариера, оставена свободна за женитѣ отъ долния класъ е да станжтъ публични. До прѣди нѣколко врѣме съ тази кариера се занимавахъ въ цѣла България само Нѣмци и Ромжии; но сега мѣстнитѣ почиждатъ да ги конкуриратъ.

Това, което срѣщаме въ Ромжия напр., щото женитѣ да ставатъ механджийки било сами, или заедно съ своитѣ мъже, въ България не се срѣща, освѣнѣ много рѣдко; българскиятъ клепентъ не търпи да бжде прислуженъ отъ жена.

Но трѣбва да се забѣлѣжи, че селенитѣ а, особено, тѣзи, които се намиратъ близо до градоветѣ, занимаватъ се съ прѣпродаване на всѣки пазаръ; тѣ дохождатъ съ кола пълна съ грозде, ябълки, фасулъ, птици и пр. продаватъ тѣзи нѣща и си купуватъ отъ града други потребни за въ къщи нѣща, които не се намиратъ по селата.

По-старитѣ продавачки сж напуснѣли роклята; особено зимно врѣме тѣ дохождатъ въ града, облѣчени въ мъжки дрехи, съ шалвари, сукманъ, и много рѣдко, и съ балпакъ. Женитѣ сж употребени още и за гроздоберъ, принасянето на виното и пр. Забѣлѣзалъ съмъ, че на работа женитѣ си хвърлятъ роклята и обличатъ панталони, за да имъ бжде по-леко.

Разбира се, по градищата, гдѣто се е въвела индустрията, която има нужда отъ по-ефтини работни сили, момитѣ сж почиждали да се употребяватъ въ разни занятия като: за шевъ, кармониране, (правение бутии) опаковане и пр.

Единъ Руссенски печатаръ, имѣ идеята да употреби момѣ като словослагателки, и той биде последванъ и отъ други, понеже, щомъ момитѣ научихъ печатарството, почиждатъ да искатъ работа и отъ други печатари, които, като видѣхъ, че сж способни и по ефтини, ги приехъ.

Но българските момѣ не се занимаватъ съ работа отъ любовъ къмъ занятнето, а само за да поспечелжтъ малко пари за женидба, вслѣд-

ствие и на което, женскитѣ занаяти, напрѣдватъ твърдѣ малко.

Женската интелигентностъ въ България не играе важна роль въ интелектуално отношение. Женитѣ въобще не посѣщаватъ, освѣнѣ баловетѣ, бирарнитѣ и много рѣдко—театритѣ; взематъ участие на концерти, дадени съ благотворителна цѣль, и то повечето за да си покажжтъ своя срѣденъ талантъ или прѣсторена хубостъ.

Инициативата за по-високи цѣли липсватъ. При все това има да се забѣлѣжи поне инициативата на г-жа Ноева, директорка на списанието «Женский Свѣтъ». Сжщо нѣколко жени социалстки съ енергия сж почиждали да проповѣдватъ женската еманципация.

Така напр. една книга «Женска свобода» отъ Н. Р. Шеменовъ е прѣведена отъ русски, отъ една жена-социалистка (Габрово 1889 г.)

Книгитѣ, печатани на Български относящи се до женския въпросъ сж: «Жената» отъ А. Бабелъ, прѣведена и издадена отъ социалдемократическата партия въ България.

«По въпроса на женитѣ» отъ С. Шосковъ прѣведена отъ Русски. Тази книга е повечето историческа; тя говори за женитѣ отъ разни врѣмена до днешне врѣме.

«За образованието на жената» отъ Тарасовъ, прѣводъ отъ Русски, който разбира, че съ еманципираннето си, жената сдобива и политически права.

«Нѣколко думи по сегашното положение на женитѣ» прѣводъ отъ Русски; но попълнена съ мнѣния, които не се намиратъ въ оригинала, отъ прѣводача Спиро Гулабчевъ, въ Русе 1892 година. Тази книга е една отъ най-виднитѣ; била е много четена, но не направила особено впечатление на женитѣ; 1000 екз. сж вече продадени. Книгата говори за лошото положение на жената въ днешне врѣме; констатира, че момитѣ се женижтъ все и все по-мжчно, понеже икономическото положение на мъжетѣ не позволява винжги да се женижтъ.

По тази причина се е породила между момитѣ конкуренция за мъжетѣ. Авторътъ констатира, че въ България женидбитѣ, както въ сиромашкото население, така и въ богатото, прави се за интересъ, вслѣдствие и на което семейството не е друго освѣнѣ проституция. Между днешното семейство и проституцията авторътъ не намира освѣнѣ една само разлика: първата е санкционирана отъ религията, а втората—отъ дър-

жавата. Книгата прѣдлага взаимното образуване и свободната женидба. «Крайцеровата Сопота» отъ Л. Толстой, Руссе 1891 г. 2000 екз. продадени.

«Какво да се прави» отъ Чернишевски Руссе, двѣ издания, 3000 екз.

Освѣтъ това може да се цитира още социалистическата пропаганда чрѣзъ вѣстници, списания, събрания, конференции и разисквания. Идентъ сж сжщитѣ, както и на Европейския социализмъ.

Между списанията, които се занимаватъ специално съ женското възпитание може да се цитира на първо мѣсто:

«Женский Свѣтъ» съ своята притурка «Домакия»: перподическо списание, редактирано отъ жени. Директорка: Теодора Г. Ноева въ Варна. Списанието е свършило вече третата си година; то се занимава въобще съ възпитанието на жената. Списанието се вижда да бжде добръ ръководено, и всѣки брой вдъхва искренъ женски патриотизмъ и дълбока обичъ за българската жена.

Ето какъ резумира самото списание за своята I годишнина (1893). Дѣятелность, идеитѣ, проповѣдвани въ своитѣ колони.

1) Опълчването противъ лукса и безцѣлното живѣние на жената днесъ.

2) Да се направи жената въ състояние да си изпълнява високата и значителната роля като съпръга, майка и гражданка.

Да се създаде на жената възможността да подпомогне за подигането на българския народъ и за въвеждането на цивилизацията.

Да запознае жената съ тѣзи хора, които чрѣзъ своя гений, сж се борили за подигането на жената.

На свършването на втората година (1894) «Женский Свѣтъ» публикува вмѣсто описанието на своята дѣятелность, едно писмо отъ една отъ своитѣ абонатки, която исповѣдва влѣянieto, което е имало върху нежъ четенieto на поменжтото списание.

«Азъ съмъ била, казва писмото, една отъ тѣзи жени, която обичахъ да се наслаждавамъ отъ разнообразieto на модата, и въ свободното си врѣме, посѣщавахъ своитѣ приятели за да се смѣемъ или да се подиграваме на нѣкоя госпожа. Щомъ почнахъ да четъ «Женский Свѣтъ» съ притурката му, почна да става въ мене едно промѣнение . . . Тѣзи вѣстници или, по-добрь,

тѣхното съдържание, ми промѣнихъ характера, и днесъ съ отвръщение си напомнямъ за бесполезния си прѣдишень животъ.

На свършването на 3-та си година (1895) списанието «съ гордостъ» констатира, че неговитѣ трудове не сж били бесполезни. Българската жена е починала да познава своята важность и е разбрала, че тя има нужда отъ свѣтлина и съ охота е починала да дири въ естественото прѣвѣсходство, като единствено срѣдство за изпълняването на своята висока длъжность като майка и възпитателка на челоуѣчеството.

Сжщеврѣменно, по този пътъ съ съжаление констатира, че още се намиратъ хора, които вѣрватъ, че «всичко, което прави жената, е лошо.»

Но въобще, списанието никога не си е изгубило куража и съ силно убѣждение, не пропуска случая да твърди, че ще продължава борбата все напредъ.

Последний брой обявява появяването на единъ новъ вѣстникъ «Българка», който ще се занимава съ възпитанието, икономията и женския въпросъ.

Ето и нѣколко наименования на статиитѣ отъ тритѣхъ годишни течения на «Женский Св.».

«Женский въпросъ», «Има ли разлика между мъжа и жената въ интелектуално отношение?», «Жената въ Европа и Сѣверна Америка», «Относително възпитанието на дѣцата» «Относително възпитанието на жената, майка и домакия», «Какъ живѣятъ момитѣ у насъ», «Здравieto на дѣцата», «Знанието и незнанието» «първата любовь», «Старата мома», «Платоническа любовь», «Chercher la femme», «Образованата жена», «Какво прави майката, като се разболѣватъ дѣцата», «Биографията на Ромѣнската царица», «Славянскитѣ жени», «Жената споредъ френския драматикъ, Coigneille», «Женското щастие», «Дѣтската педагогика».

«Домакия», притурка на «Женский Свѣтъ» занимава се въобще съ домакинството и съ ржчната работа (ржкодѣлня); всѣки брой е придруженъ съ една гравирана кола съ тантели, бродерии и пр.

Женскитѣ дружества въ България сж многобройни, и почти всички сж съставени съ благотворителна цѣль, подпомаганieto на бѣднитѣ, поддържанieto на ученици, подпомаганieto на училища . . . най-богатото и най-голѣмо дружество е Софийското женско дружество «Майка».

Забѣлѣзва се, че отъ освобожденieto на България, женский типъ се е подобрилъ значително. Богато по-прѣди бѣхъ много грозни и

срамежливи, днесъ чертитъ на лицето сж се подобрили до нѣйдѣ.

Въ турско врѣме българскитѣ жени сж били въ голѣма опасностъ; не смѣхж да се покажатъ нито до вратата, отъ страхъ да не ги види нѣкой турчинъ; понеже, щомъ нѣкой турчинъ хареса нѣкоя жена, безъ да пита никого, завеждаше ѝ на сила у дома си, гдѣто ѝ задържаше нѣколко мѣсеци, а послѣ ѝ испращаше пакъ на родителитѣ или мъжа ѝ.

Едно прѣобразование е станало между турскитѣ жени. Когато по-прѣди религията не имъ позпояваше да работятъ, днесъ мизерията ги е накарала да излѣзятъ отъ домоветѣ си и да работятъ или на своята собствена кърска работа, или на чужди съ заплатата.

Полигамията не сжществува, освѣнъ у богатитѣ турци, понеже, щомъ спромахътъ постъпки на подобно нѣщо женитѣ му достигватъ да станатъ просекнини.

Руссе

Г. М.

Биографията

на

Жоржа Занда.

Жоржа Занда или Амантина, Люцилия, Аврора Дютенъ се роди въ Парижъ, на 5-й Юлий, 1804 год. т. е. въ първата година на възродившата се империя. Тя се роди посрѣдъ цвѣти и радости, при благозвучното и очарователно свирене на музиката, защото въ нейъ вечеръ, на ражданието ѝ, имаше вечеринка въ майчиния ѝ палатъ; майка, ѝ, облѣчена въ най-хубаво и скъпоцѣнно облѣкло, танцуваше; а баща ѝ, въскитенъ и пълненъ съ ентузиазмъ, свирѣше на цигулката си единъ новъ валсъ, композиранъ отъ самото него. Ненадѣйно майка ѝ почувствова една нерасположеностъ, та се оттегли за малко въ особената си стая, гдѣто и роди дъщеря си, а една госпожа отъ поканенитѣ, повика мъжа ѝ съ думитѣ: «Елате скоро, господине, за да цѣлунете дъщеря си!»

Родившето се отроче бѣше сетнѣшната Жоржа Занда, която произхождаше отъ царски родъ, защото баща ѝ бѣше плѣмниче на Фридриха Августъ II-й, царъ на Полша и поради честото му замѣстване отъ лагеръ на лагеръ, тя прѣвара дѣтство много злощастно и пълно съ приключения. Тя се възпита и просвѣти въ Английския женски мѣнастиръ въ Парижъ.

Въ осемнайсегодишния възраст, когато свърши вече учението си, тя се омъжи съ барона Дюдеванъ, синъ на сжщественния храбръ полковникъ на конницата, и придоби двѣ чедъ. Въ 1828 год. тя посѣти Парижъ, гдѣто единъ нейнъ съгражданикъ, по име Delatouche, знаменитъ литераторъ, ѝ

внуши да се прѣдаде въ литературното поприще. Първитѣ ѝ произведения: «Валентина» и «Индяна» се удостоихж съ пълна сполука, и оттогива все тя се подписваше съ прочутия и славния вече псевдонимъ: Жоржа Занда. Послѣ още тоя съчини и издаде и слѣдуѣщитѣ романи: «Малката Фадета», (La petite Fadette) «Храненикътъ» (François le champri). «Адриани», «Любовта на златната възрастъ», «Андрей», «хубавий Лаврентий», «Даниела», «Жанъ Зиска», «Павлина», «Расходки около едно село», «Черний градъ», «Лелия», «Франция» «Свѣжвий человекъ» «Издора», «Жакъ», «Жанно», «Лавро», «Люкреция Флорини», «Маркизътъ», «Сестра ми Жанна», «Павлина» «Симонъ», «Антония» «Около масата», «Корреспонденция», «Послѣдната любовь», «Двамата братия» «Той и ти», «История на живота ми», «Една зима въ Мажоретъ, Спиридионъ», «Писма на единъ пътешественникъ», «Маркизътъ Вилемеръ», «Господинъ Силвестръ», «Въпроси по искуството и литературата», «Политически и социални въпроси», «Въспоминание отъ 1846 год.» и много още други.

Прѣвъсходний ѝ духъ изучи и разви всичко; тя, понеже знаеше дълбоко естествениѣ науки, които винаги съ неуморимо трудолюбие изучаваше, станъ първостепенна съчинителна на романи, дѣйствително божествени умотворения, въ които, обаче, не прѣвобрѣгва и поетическото описание на разнитѣ страсти, нрави и обичаи, което прави съ извънредно искусство. Тя съ всичко се занимаваше: и съ поезията, и съ наукитѣ, и съ философията, и съ искуствата; и въобще всичко, което писа златното ѝ перо, характеризира се съ величие и художественностъ.

Какъ да изобрази нѣкой благородното ѝ и велико сърце, винаги готово да държи съчувствени рѣчи за страдащитѣ и онеправданитѣ, и на което всѣко едно биеие бѣше едно благодѣние?

Съчиненията ѝ сж много добри и художествени; тя и самия Жанъ Жанъ Руссо, когото, обаче, нарича свой учителъ, надмина, а именно въ описанието на природата, въ която бѣше много горешо се влюбила. Въ описанието на природата и до днесъ днешенъ никой не можа да ѝ надмине, тѣй като тя повече отъ всяка изучи и изобрази природата подъ най-очарователния и истински видъ.

Тя въ съчиненията си изображаваше винаги типове и характери, малко или много знаменити, съ които знаменитата писателка имаше фамилиарни сношения; тя, както и всичкитѣ други философи и романописци, изучи добръ нѣкои прѣвъсходни характери отъ семейния си кръгъ и ги въздигна съ златното си перо до стѣпалото на божественното съвършенство. Тая гениална жена притежаваше искуството на безсмъртния Фидия, който прѣдавалъ на мрамора идеаленъ образъ и животъ, и онуй на пчелата, която отъ сока на цвѣтата произвежда ароматния и благоуханенъ медъ.

Жоржа Занда никога не описваше нѣщо, което да не се съгласява съ благородното естество и прѣд-

назначение на челоѣка; художественното ѝ перо не можеше да опише страстите на разврата отъ настоящия вѣкъ, защото тя виждеше и разбираше само доброто. Тя слѣдваше внимателно литературния и философския напредѣкъ на епохата си и тя сама твърдѣ много му подпомогна въ всѣко отношение; а още тая, чувствувайки, че съставляваше една отъ най-добрите и блѣскавите звѣзди на времето си и не желайки да усѣни скъпоцѣнната му свѣтлина чрезъ тъмно и скандално описание и студии, отбѣгваше, както споменахме по-горе, да подозрѣва дори за смеществувание на злина и развратъ въ тоя свѣтъ.

Жоржа Занда бѣше хубава и съ кротка и невинна душа; черните ѝ и живи очи издаваха пламъци; черната ѝ и изобилна коса, както и бѣлите ѝ и хубави, като бисери, зѣби съставляваха съ оставяните ѝ най-правилни характеристически черти една хубава и величественна жена.

Тукъ ще разкажемъ още въ кратецъ и за домашния ѝ животъ въ Ноановия дворецъ, гдѣто тя бѣше се възпитала и прѣкарала по-големата частъ отъ живота си и гдѣто се намиреше и гробътъ на нейната баба, която тя като луда обичаше.

Когато веднѣжъ ѝ застрашиха, че ще ѝ раздѣлятъ съ туй жилище, тя тогива съ сѣрдцераздиращъ плачъ написа въ дневника си слѣдущите редове: *«Бабо мо! стани отъ гроба си и ела да ме защитиш; разгъни тоя саванъ, съ който азъ обвихъ разтрошеното ти отъ послѣдния сънъ тѣло; исправи старитъ си кости и ела да ми спомогнешъ и да ме защитиш. Ако ще настояватъ да ме прѣмѣстятъ далечъ отъ тебе, азъ тогива, както дивацитъ на Meschaëbъ ще натоварѣ въздухъ рамънѣтъ си мъртвото ти тѣло, което ще ми послужи като възглавѣ въ пустинята».*

Въ тая, прочее, вила прѣкарваше живота си знаменитата писателка списвайки и изучавайки и обичана горѣщо отъ цѣлото ѝ семейство. Въ деветъ часа сутринта зимъ и лѣтъ влизаше въ стаята ѝ слугинята и донасяше чая и писмата ѝ, вѣстниците и книгите ѝ, които ги прашаха знаменити писатели, извѣстни или неизвѣстни.

Жоржа Занда всичко четѣше и на всинца отговаряше; на всинца прѣпорѣчваше работата, която считаше като благотѣлна нужда. На обѣдъ тя слизаше въ трапезарията, гдѣто обѣдваше съ домашните си и поканените гости. Семейството ѝ се състоеше отъ сина ѝ, Мавриция, отъ съпругата му и отъ двѣтъ имъ дѣци, Аврора и Габриела. Слѣдъ обѣда излизаше на расходка за 2 часа съ гостите си, а слѣдъ връщанieto си се затваряше въ библиотеката си, гдѣто прѣподаваше урокъ всѣкидневно на внучетата си; слѣдъ това се залавяше пакъ за собствената си работа, заобиколена съ куклите и другите играчки на внучетата си, съ които най-често играеше по цѣли часове.

Слѣдъ вечерята тя свирѣше на пано най-хубави пьеси до 9 часа, когато вече внучетата ѝ

лѣгахъ, а тя тогива по 2 или 3 часа се залавяше за шивенето на рокли за куклите имъ или за приготвяне на скъпоцѣнния облѣкълъ за марйонетките на сина си.

Въ часа 1 слѣдъ полунощъ тя пакъ се затваряше въ стаята си, гдѣто най-често работѣше до сутринята; защото тя имаше голѣма корреспонденция, както съ вътрѣшността (Франция), тъй и съ вънкашността; но освѣнъ това тя считаше себе си длѣжна да изпълни съ тънко, но смѣлѣтелно и най-четливо писмо, 40 малки бѣли коли. Тя никога не прѣписваше нищо, а каквото не харесваше, тя го хвърляше въ кошъ на непотрѣбните.

Въ 1866 год. обаче, около края на мѣсець Май, Жоржа Занда се разболѣ и на 8-й Юний прѣладе Богу духа си съ спокойна съвѣсть и засмиваша се физиономия, заобиколена отъ чедата си, които, споредъ порѣчката ѝ, покрива тогуречи тѣлото и ковчега ѝ съ всѣкакви хубави цвѣта. Покойната вѣрваше въ безсмъртieto на душата, както вѣрваше и въ самото Бога; но не въ немилостивия и отмѣстителния Богъ на фанатичитъ, но въ многоблагодутробния и всемилостивия Богъ, Когото приема и припознава здравий разсѣдѣкъ и здравата мисль. Надъ гроба ѝ се издѣла слѣдущий надписъ отъ *процаванieto на Викторъ Хюго: «Плачъ една мъртва и поздравляванъ една безсмъртна».*

Мария Бор. Симеонова.

До почитаемата Дирекция на „Женския Свѣтъ“.

При всичко, че по-вечето бѣлгарки вече съзнаватъ, че не тѣхните бащи или тѣхните мъже са само длѣжни да се грижатъ за възпитанието на помалките и за клѣнната икономия — домакинството, но и тѣ самите почти всѣка бѣлгарка признава, че за да може тя да изпълни това и за да може да има такива сестричета или дѣца, трѣбва самата тя да има понятие поне отъ тая наука, наречена „Домакинство“. пакъ нищо се не туря въ дѣйствието и то защото нѣмаме въ Бѣлгария училища по домакинството, въ които да има достатъкъ за всички безъ разлика на богати и сиромаси, и така си оставаме и вѣрвимъ по старому: бѣдните по нѣмание срдѣства не могатъ да достигатъ по-вече освѣнъ да бѣдатъ учителки въ първоначалните училища, а такива, защото ги нмаме вече достатъчно, оставатъ винаги безъ работа и като бѣдни, защото нѣматъ никакъвъ запалъ въ рацѣтъ си, принудени са и отиватъ въ нѣкоя шивачница; нѣкои да добийтъ нѣкой-другъ гологанъ на день, а нѣкои ужъ да научатъ да кройтъ и шийтъ; и слѣдъ като работятъ по 2-3 години бесилатно и нищо не могатъ да научатъ, защото тия самите кройчи, при които тѣ отиватъ, не знайтъ нищо теоретически, напушатъ, отиватъ си въ дома, почватъ да шийтъ прости ризи, да плетатъ чорапи, ръкави и пр. за по нѣколко стотинки, защото не знайтъ да

изработватъ нѣщо по-хубаво; но, като виждатъ, че гладътъ ги достига, тичатъ въ нѣкоя тютювена фабрика и тѣй нататѣкъ, съ който си трудъ едвамъ спечелватъ да си купѣтъ вчерашенъ студенъ хлѣбъ и го ядѣтъ натопенъ само въ вода, защото не знаѣтъ какъ може да добие за прѣзъ цѣлата година отъ своята градинка бобъ, картофи и пр., а чужденецътъ взема отъ насъ за ошиване на една рокля отъ 15-25 лева.

Срѣдната рѣка, като свършѣтъ четвъртия класъ, по нѣмание училища по домакинството, оставатъ си въ къщи и иматъ грижата само да се оженѣтъ, за това плащатъ скъпо и скъпо за да имъ се ошие една рокля, и да си купѣтъ готова намѣтна и шапка, но слѣдъ смъртта или испадването на бащата или съпруга, тѣ оставатъ да страдатъ както послѣднитѣ бѣдни, тѣ би дали и мило и драго да изучѣтъ тогава нѣкоя занаятъ, но по нѣмание срѣдства да отидѣтъ въ странство да се изучѣтъ и, защото нѣма такива училища у насъ, тѣ си оставатъ за винаги да страдатъ.

Богатскитѣ дѣщери, които сѣ въ положение да турѣтъ всичко това въ изпълнение, не се грижатъ за нищо подобно, не си наумѣватъ, че ще настане врѣме, въ което тѣхнитѣ дѣца ще се срѣщнатъ съ ония на бѣднитѣ и ще другаруватъ; не помислюватъ, че единъ день, може би богатството на баща имъ или съпруга имъ ще пропадне; а щомъ докопатъ свидѣтелство отъ гимназията, за че свършили IV-я класъ, основаѣщи се на бащиното си богатство, въобразяватъ си, че тѣ нѣматъ нужда да учѣтъ какъ се възпитаватъ малки дѣца, какъ се готвѣтъ разни ястия, сладки работи, разни консерви и пр. какъ се пазѣтъ, перѣтъ и сидирисватъ горнитѣ и долнитѣ дрехи, ризи и пр. какъ се сѣѣтъ и развѣждатъ цвѣта, зеленчуци и пр., защото имали били зестра голѣма и щѣли да се оженѣтъ за богати маже, които щѣли да имъ доставѣтъ възпитателки за дѣцата имъ, слуги да имъ готвѣли и приготвѣли всичко, а рокли, дрехи и прочее щѣли да имъ се доставятъ по пощата готови отъ Лувръ, Принтамъ, Цивбакъ и пр.; отиватъ въ странство за 1-2 или 3 години, научаватъ се да говорѣтъ малко нѣмски, френски и английски и да брѣмчатъ на пияното и като се върнатъ и ги омѣжатъ за нѣкоя чиновникъ или търговецъ, мислѣтъ, че свършили всичко; но, когато тѣхний съпругъ като търговецъ пропадне, фалира или чиновникъ испаденъ по партизанство, неспособностъ или злоупотребление, тогава съзнаватъ, че сбъркали, защото гледатъ, че срѣдства да платѣтъ нѣматъ и сами да направѣтъ не знаѣтъ и се каѣтъ, като ходили въ странство защо не слѣдвали и свършили по домакинството.

За това догдѣто нашитѣ богати млади българки отидѣтъ въ странство да свършѣтъ по домакинството и слѣдъ завръщанieto имъ въ България се завзематъ за това сериозно дѣло, азъ открийхъ училище за сега само по слѣдуѣщите клонове отъ

домакинството: кроение и шиение рокли и всѣкакви горни дрехи, кроение и шиение и всѣкаквъ видъ бѣли дрехи и шивове (бродерии); а съ врѣме ще откриѣ училища по всичкитѣ клонове отъ домакинството, гдѣто всѣка госпожа и госпожица, желаѣща да се учи, може да постѣпи въ училището ми или като интерна (вътрѣшная), или като екстерна (приходяща); а за ония, които не имъ е възможно да слѣдватъ подобно училище, да се абониратъ на списанието «Женский Свѣтъ» и четѣтъ наставленията на прочутата Господа Прато по домакинството, които ще почнѣ да испращамъ за обнародване въ поменѣлото списание «Женский свѣтъ».

Приходящитѣ ученички плащатъ по 40-60 лева за три мѣсеца, работѣтъ свои нѣща, така щото съ една нищожна заплата на мѣсець отъ 15-20 л. освѣнъ, че ще се учи, но и ще си изработи за себе си много нѣща.

Желаѣщитѣ да постѣпѣтъ въ моето училище, за да могѣ да имъ опрѣдѣлѣ въ кой курсъ ще могѣтъ да постѣпѣтъ, трѣбва да бѣдѣтъ снабдени съ училищното си свидѣтелство, особено, всѣка една съ исклучение на Търновки, трѣбва да бѣде снабдена и съ свидѣтелство отъ своята община за поведението ѝ.

Ученички, свършивши поне втория гимназиаленъ класъ, ако притежаватъ отъ общината си свидѣтелство за бѣдностъ, прѣподаватъ имъ се уроци бесплатно.

Ученички, по-малки отъ 12 годишния възраст и несвършивши началното учение, не се приематъ.

Училището ми се помѣщава въ една отъ къщитѣ на съпруга ми М. Сребровъ, адвокатъ въ Търново.

г. Търново,

Съ почитание:

9 Юлий 1896 год.

Мари Каролина Среброва.

Богининий даръ.

Тя бѣше най-любимий членъ на семейството; всинца ѣ обичахъ, всинца ѝ се покланяхъ, защото бѣше най-благородна и милосърдна мома; тя желаше, щото всинца да сѣ щастливи. Тя, обаче, никому не говорѣше нищо, нито се усмихваше! коя бѣше причината на туй нѣщо? Винаги една меланхолия се забѣлѣваше върху кроткото ѝ моминско чело, сѣщо като нѣкое облаче по ясното небе; подъ усмивката си тя криеше безгранична скърбъ. При всичко че домашнитѣ ѝ се покланяхъ, и при всичко че имаше голѣмо богатство, съ което се располагаше както желаше, помнѣше, че е имало прѣди нѣколко години въ тоя свѣтъ една жена, съ кестенева коса и най-сладка физиономия, която, догдѣто ти бѣше още дѣтенецъ, туряше ѣ на колѣнитѣ си и всѣчески ѝ служваше и цѣлуваше; а послѣ, като станѣ мома, помилваше ѣ и ѝ даваше всѣкакви най-полезни съвѣти. Тая жена бѣше майка ѝ, която безсѣмѣнно прѣдчувствуваше своята си смъртъ! Момата разбираше майчиното ѝ чедолюбие

и самопожертвование, та ѝ обичаше тоже съ всичката горещина на младото си сърце. Слѣдъ загубата на майка си, тя вече се лиши отъ всичкитѣ онѣзи майчини чувства, та и щастieto ѝ исхвъркна като сѣнь. Тя се помъчи да си наиде и въ други сърда ония сѣщи чувства, но напразно! Навсѣкдѣ сръщаше себелюбие, лукавство! И макаръ че всѣкидневно повече и повече ослабваше, защото не сполучваше да намѣри нѣкое сърце, каквото бѣше майчиното ѝ, но тя мълчеше и никому нищо се казваше.

Веднѣжъ тя видѣ на сѣнь една жена, която ѝ се прѣдстави и каза:

— «Какво желаешъ да ти подарѣя, мила моя щерко? Азъ съмъ една богиня и понеже се плѣнихъ отъ красотата ти, когато те сръщнахъ напоследѣкъ при крайбрѣжieto на рѣчицата, гдѣто азъ живѣѣхъ, за туй желайъ да ти подарѣя нѣщо си! Отгонори ми, искашъ ли богатство, почести и поклонъ, слава и любовь, за да ти ги подарѣя скупомъ и изобилно!

— А! отговори момата. Благодарѣя Ви! Богатство ли? азъ притежавамъ толкова много, щото стига ми да живѣѣхъ безъ стѣснение и да помагамъ и на ближнитѣ си. Почести ли, поклонъ и слава? Защо ми сѣ тѣ? Дали ще се ошастливѣя съ нихъ? Съмнѣвамъ се. Любовь ли? Азъ не познавамъ туй чувство, нито пъкъ съмъ го почувствувала нѣкога! но извѣстно ми е, че то е много своеправенъ владѣтель на сърдцата, които го криятъ вътрѣ въ себе си! Дали защо това е така? или то е едемерно, както и цвѣтата?

Богинята се засмѣ и каза:

— «Азъ ще те направѣя да възлюбишъ и да се възлюбишъ, а че слѣдъ много врѣме пакъ ще ти се прѣдставиъ, за да ми събщишъ впечатленията си.

* *

Изминахъ се вече нѣколко години; момата ни станѣ дѣвица. Та все се надѣваше да се ошастливи, но напразно; защото щастieto, което ѝ се виждаше да се приближава къмъ неѣ, изгубваше се като нѣкоя проста сѣнка. И така минавахъ годинитѣ! Веднѣжъ пакъ тя, расхождайки се въ градината си, видѣ богинята, която се приближи къмъ неѣ и ѝ каза:

— «Защо, мила моя приятелко, си тѣй умислена, нажалена? Жално ми е да те виждамъ така! Азъ упазихъ думата си и ти пратихъ любовта и...

Дѣвицата, вмѣсто да ѝ отговори, сви устнитѣ си съ една горчива усмивка.

— Да, азъ разбирамъ, защо ти се засминашъ тѣй горчиво! Понскай нѣщо отъ менъ и ще ти го дамъ!

— Дай ми, прочее, едно сърце, което не само да чувствува скръбъ заедно съ мене, но и да се радва пакъ заедно съ мене и да ме люби до геройство и самопожертвование! тогива и азъ колѣнопрѣклонно ще ти благодарѣя!

— Виждашъ ли коренитѣ на тия трюдафели? отговори съ въздишка богинята. Виждашъ ли тая смиренна теменуга? Не търси въ блѣска на тоя свѣтъ такова сърце, защото това е мѣчно нѣщо! При все това азъ ще ти подарѣя исканото!

Слѣдъ нѣкое врѣме дѣвицата станѣ съпряга и майка, та се прѣда сърдечно въ длѣжноститѣ си, исчерпвайки сила и прѣданность отъ невинното си и любеще сърце. Но тя, при всичко че имаше отъ всичкитѣ земни благости, бѣше лишена, обаче, отъ най-сѣмпоцѣното природно нѣщо, т. е. отъ обичта на обикалящитѣ ѣ.

— Азъ ще умрѣ, мислѣше си злочестата жена, съ голѣма горчевина въ устнитѣ си, защото не си наидохъ, каквото потърсихъ; богинята имаше право!

Тя се утѣшаваше отъ чедолюбиего си, но не можеше и да умягчи сърцето на херувимчетата си, като имъ даде да разбератъ скръбта, вслѣдствие на която гинѣше сърцето ѝ. Тя подъ усмивката си криеше скръбта на сърдцето си, а подъ прѣлестната си физиономия — дълбоката си болка! Но веднѣжъ тя помисли, че видѣ по облачното небе на живота си една слабо свѣеща звѣзда; тая звѣзда бѣше една приятелка, която придоби и постепенно съ развитieto на приятелството, разбира се, че и звѣздата блѣска вече за неѣ, та и радостта ѝ бѣше безгранична! Въ смиренного и просто сърдце на приятелката си распозна теменугата, за която богинята бѣше ѝ говорила.

— «Гдѣ си ти, богинйо моя, за да ти благодарѣя и искажъ признателността си! извикна веднѣжъ тя.

И единъ день, когато седѣше при рѣчицата, що минаваше покрай вилата ѝ, чу единъ гласъ отъ водата, който ѝ казваше:

— Азъ виждамъ, че ти блѣщишъ отъ щастие. Дали азъ съмъ причината на туй щастие?

— Да! да! благодарѣя ти искрено, сърдечно! Азъ бѣхъ злочеста и прѣтърпѣхъ много скръби, нѣ вече сега азъ съмъ щастлива съ чедолюбиего си! Намѣрихъ си още и едно сърце въ тоя свѣтъ, което бѣхъ поискала отъ тебе.

Сега изпълни ме само съ надежда, че нѣма да изгубѣя туй сърдце, на което въ нужда могѣ събщи скръбта си, и че нѣма вече да се забравѣя отъ тебе!

— «Животѣтъ ни е въ Божѣтѣ рѣцѣ! колко то пъкъ за другитѣ, не бой се, нѣма да те забравѣя. Помни, че въ тоя свѣтъ само страдалнитѣ сърдца могѣтъ да се споразумѣватъ по между си и да се свързватъ съ невинна и кротка любовь, или пакъ съ истинско и искрено приятелство!

А. Мирославова.

Протакание на младостта.

Въ сегашне врѣме всинѣа търсѣтъ сръдства, чрѣзъ които и когато застарѣе нѣкой да може да е хубавъ и да има благородна физиономия. Въ разнитѣ класически съчинения най-често се сръщатъ

горчиви оплаквания противъ хвърчещата младостъ, която скоро се замѣства съ старостъта, която послѣдватъ: грозота, увѣхване, ослабване на физическитѣ и духовни сили, прѣцвѣтяване, прѣзрѣние, плачъ и скърбъ. Въ днешне врѣме, обаче, изучаваме срѣдствата, чрѣзъ които да не остарѣваме тъй рано и да не сме отвратителни въ старостъта си.

Знаещия да протака младостъта си, знае да протака и старостъта си. Една мома напр. която вече искара училището си, бърза да се облѣче въ дълга рокля, да очесе косата си, както възрастнитѣ жени, когато по-прѣди ѝ оставяше да пада небръжно по рамената ѝ, и токурѣчи иска да се вижда като възрастна, когато още е едва петнадесетгодишна. Нощъ ходи въ театра и по вечеринкитѣ, стои тамъ будна до 2 или 3 часа слѣдъ полунощъ; събужда се въ 10 часа сутринята, стиска се силно въ корсета си, чете романи, и съ една рѣчь живѣе механически, та обикновенно скоро увѣхва прѣди още да навърши двайсегодишната си възраст. Ако пакъ се влюби, тя счита за нужно и поетично да не ѣде нищо, и да не лѣга никакъ, та така се изнемошава, ослабва, става анемична (безкрѣвва), и брѣкнитѣ покриватъ вече лицето ѝ.

Ако пакъ тя сѣщата се омѣжи, то положението ѝ вече се влошава до крайна степенъ! така напр. ако хубавитѣ ѝ и сладки младежки сѣнища не се сблѣждатъ, ако не успѣе да се добрѣ споразумѣе съ съпруга си, което най-често се случаваше; ако новия ѝ съпругески животъ ѝ се показва тежъкъ, а още, ако рождението на чедо, и мѣкитѣ ѝ за тѣхъ се умножатъ и не се изпълнятъ мечтанията ѝ, тогива вече тая млада жена прѣнебрѣгва съвсѣмъ огледването на собственото си тѣло, както и онуй на душата и духа си, та става по-грозна и по-отвратителна отъ нѣкоя стара жена, която, обаче, има още здравъ и чистъ разсѣдѣкъ, благородна душа и спокойна сѣвѣсть; горѣказаната жена, разбира се, щомъ не знаеше да поддържа и протака младостъта си, когато бѣше млада, разбира се тя нѣма да знае и какъ да постѣпи и въ старостъта си.

Ако, напротивъ, тя, отъ младостъта си още, забогатѣваше духа си съ здрави и полезни знания; ако напластяваше сърдцето си съ сладкитѣ добродѣтели: обичта и съчувствието къмъ ближния, милостинята и търпѣнието; ако държеше строго всичкитѣ хигиенически наставления: съ сутрешното рано събуждане, редовното и прилежното оклѣпване на тѣлото си, редовната по нивята вечерна расходка, поне прѣзъ 2 часа; ако спѣше само 8 часа нощъ; ако си развиваше знанията си съ умствено при-

лежно занимание на тѣлото си съ нѣкоя полезна работа; ако се хранѣше съ здрави храни и плодове, въ умѣренно количество; ако отбѣгваше причинитѣ на гнѣва и отчаянието, ако не мразѣше, не завиждаше и не злословѣше никого, о тогива младостъта ѝ би се протакала твърдѣ, твърдѣ много въ най-цвѣтеще положение, а старостъта ѝ би виждала се увѣчавала отъ свѣтлината на благоразумното ученолюбие, на благостъта и на здравнето, която свѣтлина ни прави да прѣдпочитае силно и повече такивато стари жени отъ ония млади, що сѣ лекомислещи, суетни, зли и глупави.

М. Б. С.

**Директорката ни г-жа Теодора Ноева
заминѣ за Стара-Загора.**

М.

Je viens de fonder à Roustchouk un bureau de renseignements qui se chargera de fournir aux journaux, sociétés, cercles d'études et à toute personne qui en fera la demande, des correspondances politiques, littéraires, sociales et économiques sur la Roumanie et la Bulgarie.

Pour assurer le fonctionnement regulier de mon bureau, j'ai fixé un abonnement trimestriel de 150 francs pour les correspondances hebdomadaires.

En outre, je puis fournir des correspondances spéciales sur n'importe quel sujet et dont le prix sera fixé d'après la longueur et l'importance du sujet.

Je crois, par ce moyen, rendre de grands services aux journaux, hommes de lettres et de science, qui ayant besoin de différents renseignements, sur les deux pays précités, ne peuvent pas se les procurer facilement.

Espérant en votre concours, je vous présente
M mes salutations les plus distinguées.

G. MARCULESCU.

Roustchouk (Bulgarie).

МНОГО ВАЖНО

за

Госпожи и госножици

Отваря се

**Училище за кроение (чъртане
теоритическо).**

на женски дрѣхи—рокли, блузи, пелерини, джекети и др. Ученичката може да свърши курсътъ за два мѣсеци. Ученички се приематъ всѣкога и безъ разлика на възраст. Прѣподавателката е свършила съ отличие въ Прага (Австрия). За споразумение — до управителката на училището, г-жа Евлампия Саллабашева въ Пловдивъ.

Управителка и учителка:

Евлампия Саллабашева.

Годишенъ абонаментъ:

за абон. въ Т.-П. станция — на списанието	л. 3.—
— на списанието притурката	« 5.50—
II за абон. на право въ Дарек. — на списанието	« 4.—
на списанието съ притурката	« 7.—
за странство — на списанието	« 5.—
— на списанието съ притурката	« 6.—

Отговорникъ: А Петровъ

Всичко, що се отнася до списанието или притурката испраща се съ адресъ: До Дирекцията на „Женския Свѣтъ“ ул. Войнишка № 122 — Варна.

Писма неплатени не се приематъ, Всѣкакви обявления, относящи се до госпожи и госножици, приематъ се. Правото на записъ. въ Т. П. стан. се плаща отдѣлно отъ абон

Печатница Л Нитче — Варна.